

Изази два пута
— у мјесецу —

Цијена за Аустро-Угарску: на годину К 2:40 на по године. К 1:20 на четрт год. К —60
За друге земље: на годину 4 круне. Поједини бројеви 10 пот.

СРПСКО КОЛО

НАРОДНИ ЛИСТ

Огласи рачунају се по цјеновнику. Ако се више од три пута увршћују, рачунају се јефтине.

Уредништво се налази у Николићевој улици бр. 8. Писма се шаљу на уредништво „Српског Коло народног листа“. Рукописи се не враћају.

Издаје: Друштво „Српско Коло“ (д.-д.)

Уређује: Уредништво „Н. Србобрана“

Прочитајте!

Још само овај ускршњи број шаљемо онима који су платили лист до краја 1905. године. Који за 15 дана не пошаљу претплате за год. 1906., не ћемо им више слати листа, а осим тога добиће опомене, да плате по 60 потура за прошлу четврт. Ко хоће дакле, да и даље добива „Српско Коло“, нека одмах пошаље претплату за ову годину. На вересију и за бадава не можемо и не ћемо ником давати листа.

Уредништво и управа „Српског Коло“.

Примирје у Угарској.

Изненада, кад се то већ чинило немогуће, дође вијест, да Маџари са краљем склопише примирје.

Ово је врло важан догарај и ми морамо о њему своју рећи.

Ми знамо, зашто је дошло до сукоба између Маџара с једне стране, а краља и Аустрије са друге стране. Маџари хоће, да буду самосталнији од Аустрије, хоће оно што сваки народ жели. Они иду за тим да осим краља немају ничег заједничког с Аустријом. Тако Маџари затражише прије три године, да им се даде војска, у којој ће бити маџарска команда.

Али по уговору што су га 1867. године Маџари склопили с Аустријом, припада право заповједништва и уређења војске краљу.

Ни краљ ни Аустријанци нису ради, да се војска расцијепи. С тога се они успротивише. Краљ је рекао, да по уговору он заповиједа с војском. Маџари су рекли да је то истина, али то право је дао народ краљу, јер све право потиче из народа. Народ га може и одузети, кад види да је потребно. Тако је дошло до сукоба.

Кад је дошло до сукоба у једној ствари, брзо се нашло и других ствари, згодних за кавгу.

Краљ није попустио, а Маџари опет не дадоше у свом сабору држави регрута, пореза, ни новаца. Сабор има то право, ако мисли, да влада не ради по закону.

Тако је у држави све запело.

Кад је краљ видио, да Маџари не попуштају, распусти маџарски сабор. Оне посланике, који нису хтјели отићи из саборнице, растјера војска. Влада коју је поставио краљ, стане отпуштати све чиновнике, који су држали уз маџарске народне странке, почне одузимати жупанијама и градовима њихову самоуправу (право да сами управљају својим пословима). Уз то се одлучило, да се нови сабор не сазива у року, који је по закону одређен.

Дошло је дакле до тог, да се погазе сви закони па да се влада без њих.

Али то је ваљада било превише и краљу и влади његовој. За неко доба могу се народу силом зачепити уста, али за увијек не, а особито пршљивом, куражном маџарском народу. А кад би дошло вријеме, да народ скине окове, онда тешко оном, ко је прије народ окувао.

Зато су одлучили они из Беча, да се још једном пробају погодити с Маџарима. И погодили су се, у часу, изненада. И Маџари су се били уморили, ни они нису били сигурни, да ли ће из боја изаћи као побједитељи или као побијеђени, па су пристали на погодбу.

Погодише се, али ова погодба није коначна, она је само привремена. Борили се, уморили се, па склапају примирје, да се одморе и опет омјере своје снаге.

Рекоше једни и други, нека народ пресуди. А ево како:

Ни у Угарској нема свако право гласа за сабор. Има их пуно више право гласа него код нас, али не сви. Сад су се погодили краљ и Маџари, да се свима даде право гласа, да сав народ избере нови сабор, па ће се видјети, шта ће тај сабор рећи, који има право говорити у име читава народа, а дотле ће оставити на страну кавгу, остаће све при старом. Владу ће преузети неки краљеви људи и људи, што их желе маџарске народне странке, да буде право и краљу и Маџарима.

Најприје ће бити избори за сабор по старом закону изборном. Тај сабор створиће закон, којим се свима даје право гласа. Онда ће опет бити избори, по том новом закону. И текар тај сабор, што га читав народ изабере рећи ће важну, одлучну ријеч.

Тако у Угарској дођоше на владу Фрањо Кошут и други људи из опозиције (из странака противних досадашњој влади).

Прво дјело нове владе биће, да даде народу у Угарској опће право гласа, то јест право гласа за саборске изборе сваком, ко има одређен број година, па макар не плаћао никаква пореза.

Ова промјена у Угарској имаће одјека и код нас и зато је она и за нас важна.

Кад је народ у Аустрији добио, а у Угарској ће добити опће право гласа, мораће се дати и нашем народу, буде ли у нас и мало срца и воље. Нису ни други народи од нас бољи.

А држимо за сигурно, да ће нова маџарска влада знати више поштовати права наше земље, од досадашњих влада маџарских, јер људи, који су сад на влади у Маџарској, често су пута изјавили, да су противни том, да се Хрватској и Славонији чине неправде. А Маџари још нису извојевали оно, што су жељели, па знаду, да никад неће ни извојевати, буду ли раздраживали нас.

Уз то све биће брзо и наш сабор распуштен и наређени нови избори. Ово морамо запамтити и радити из све снаге, да у нови сабор изаберемо што више народних људи. Ми се не смијемо ни у кога уздати, до у своју снагу. Изаберемо ли у сабор лијеп број наших људи, онда ће и други с нама рачунати, макар народне странке и не имале већине у сабору.

Судба наша у нашим је рукама. Српски народ мора показати, да је достојан својих предака, који се ничег нису страшили, кад је ваљало радити за срећу и слободу народну. А.

Женидба Јова Сарајлије.

Запросио Сарајлија Јово,
На далеко лијепу ђевојку;
По даљини ни далеко није:
Преко Босне у Херцеговину;
Ал' се с љутом змијом завадио,
С љутом змијом Лимуном хајдуком,
Тешко му се Лимун заклињао:
„А да би ме не родила мајка,

„Већ кобила, која коње рађа!
„Не ћеш твоје загрлити злато
„У твојему шехер-Сарајеву“.
Тако стаде три године дана,
Пише књигу ђевојачка мајка:
„А мој зете, Сарајлија Јово!
„Ево има три године дана,
„Од како си испросио злато,
„Нит' је водиш, нит' одговор дајеш,
„Већ су мени свати додијали,
„Ја ћу дати Мару за другога“.
Књига дође Сарајлији Јову,
Књигу учи, грозне сузе рони;
Питала га остарјела мајка:
„А мој сине, Сарајлија Јово!
„Отклен књига, огњем изгорјела!
„Те је тако жалостиво учиш?“
Мајци Јово право казиваше:
„А бора ми, моја стара мајко!
„Ова ј' књига од моје пунице,
„Да ја идем и водим ђевојку,
„Али ће је дати за другога;
„Сјетуј мене, мила мајко моја!
„Ја како ћу провести ђевојку
„Од проклетог Лимуна хајдука?
Мајка Јову тихо бесједила:
„Сине Јово, жив ми био мајци!
„Купи, сине, кићене сватове,
„Све јунаке младе нежењене,
„Који нејма ни оца ни мајке,
„Кога нема нико зажалити;
„Хајде, сине, на срећу јуначку“.
То је Јово мајку послушао,
Те покупи до триста сватова,
Све јунака, младих нежењених,
Који нејма ни оца ни мајке,
Кога нејма нико зажалити;
Здраво свати гору пријеђоше
И дођоше двору ђевојачком;
Лијепо их тамо дочекали:
Коњма даше зоби и сијена,
А сватов'ма господску вечеру;
Јова воде у бијеле дворе,
Ђено сједи мајка и ђевојка.
Сви сватови рахат и весело,
Невесео Сарајлија Јово;
Питала га ђевојачка мајка:
„А мој зете, Сарајлија Јово!
„Што си тако врло невесео?
„Ал' ти н'јесу твоје шуре драге?
„Ал' ти није у вољу вечера?
„Ал' ти није моја Мара драга?
На то њојзи Јово одговара:
„Прођи ме се, ђевојачка мајко!
„Све је л'јепо у двору твојему,
„И моје су шуре мени драге,
„Твоја Мара и одвише драга;
„Али ево јада изненада:

„С љутом сам се змијом завадио,
 „С љутом змијом Лимуном хајдуком,
 „Тешко ми се Лимун заклинао,
 „Да ја нећу загрлити Мару
 „У мојему шехер-Сарајеву“.
 Насмија се ђевојачка мајка,
 Пак је зету 'вако бесједила:
 „Та не бој се, једна страшивице!
 „Моја ј' Мара срца јуначкога,
 „Здраво ће ти провести сватове“.
 Пак од земље на ноге скочила,
 Она оде Мари у чардаке:
 „А да видиш, моја шћери драга!
 „Тешко ти се Јово препануо
 „Од некаква Лимун-харамбаше;
 „Већ чујеш ли, моја шћери драга!
 „Кад будете близу Романије,
 „Тада зовни ручнога ђевера:
 „Ој ђевере, мој злаћен прстене!
 „Дај ти мени коња најбољег,
 „Бритку сабљу твога брата Јова,
 „А и твоје двије Даницкиње,
 „Све у чисто заљевене злато;
 „И још дајми твоје одијело:
 „Ја ћу сама преко Романије“.
 Кад у јутру јутро освануло
 И поћоше кићени свакови,
 Поведоше лијепу ђевојку;
 Кад су били близу Романије,
 Тад' ђевојка говори ђеверу,
 Што је бјеше научила мајка;
 То је ђевер снаху послушао,
 Обуче је што се љепше може,
 И даде јој свијетло оружје:
 Бритку сабљу свога брата Јова,
 А и своје двије Даницкиње,
 Све у чисто заљевене злато;
 И даде јој коња најбољег;
 А кад Мара коња посједнула,
 Ђеверу је своје говорила:
 „Ој ђевере, мој злаћен прстене!
 „Кад пријеђем преко горе чарне,
 „Ђе су ваши пребијели двори?
 „По чему их могу познавати?“
 Ђевер снаси тихо говорио:
 „Снахо моја, од злата јабуко!
 „Ако Бог да и срећа јуначка,
 „Те ти здраво преко горе прећеш,
 „У широку пољу Сарајевском
 „Ту ћеш виђет' дрво бадемово,
 „Под бадемом чардак од биљура,
 „То су наши бијели дворови“.
 Оде млада преко горе чарне,
 Пјевајући, гору проклињући:
 „Бог т' убио, горо Романијо!
 „Ђе у теби капи воде нејма,
 „Дошло ми је мога коња клати,
 „Да с' напијем крвце од коњица“.

У то доба хајдук иза јеле,
 Под ђевојком коња ухватио:
 „Стан' причекај, царева делијо!
 „Даћу теби и воде и вина:
 „Кажи право, тако био здраво!
 „Ђе си синоћ на конаку био?“
 Ал' говори племенита Мара:
 „Ја сам синоћ на конаку био,
 „Ђе сватови дошли по ђевојку,
 „Из лијепог шехер-Сарајева,
 „Хоће свати да воде ђевојку,
 „Али не да ђевојачка мајка:
 „Ђевојка се разбољела љуто,
 „Те су они рока оставили,
 „Оставили до Ђурђева дана,
 „Докле буде траве за коњица,
 „За јунаке младих јагањаца“.
 Проговори Лимун-харамбаша:
 „Фала теби, царева делијо!
 „Кад си мени право казивао,
 „Да не губим млаћане јунаке,
 „Да не цв'јељам жалостиве мајке“.
 Пак наточи златан кондир вина,
 Те га даје на коња ђевојци;
 Ал' му вели лијепа ђевојка:
 „А бора ти, Лимун-харамбаша!
 „Даруј мени овај кондир златан;
 „А тако ми моје вјере тврде!
 „Докле дођем у Стамбола града!
 „Послаћу ти двије демишћије
 „Све у чисту заливене злату“.
 Даде хајдук од злата кондира,
 Мара оде преко Романије
 Пјевајући, коња играјући.
 Кад је сишла к пољу Сарајевском,
 Угледала дрво бадемово,
 Под бадемом чардак од биљура,
 А пред двором три кола играју,
 У колу је сека Јованова,
 Колом игра, колу пјесму каже,
 Припијева брата и невјесту;
 Сјаха с коња прелијепа Мара,
 С коња сјаха, у коло се фата
 До лијепе Јованове секе,
 Пољуби је и два и три пута:
 „Дај муштулук, Јованова секо!
 „Ево теби браће и невјесте“.
 Ражљути се Јованова сека,
 Из кола се млада истргнула.
 У то доба Јово и сватови,
 Куне сека свога брата Јова:
 „Бог т' убио, мој брате Јоване!
 „Што ти шаљеш незнане јунаке?
 „Уфати се до мене у коло,
 „Пољуби ме и два и три пута“.
 Насмија се Сарајлија Јово:
 „Није оно незнана делија,
 „Већ је оно драга снаха твоја“.

Зашто је овако ријешен сукоб између Маџара и Беча.

Од првог почетка свађе између Маџара и Беча ми смо говорили, да ће свеједно доћи до мира између њих, да ће се они кад тад нагодити. Рекли смо, да ће сами радити о томе, ко ће с мање штете а више добитка изаћи из сукоба.

Али било је доста људи и међу Србима и међу Хрватима, који су мислили, да ће Беч силом, као и 1848. године, скршити Маџаре, па да ће власт у Угарској предати Румунима, Словацима, Србима и другим немаџарским народима, да ће доћи крај маџарском господству. Зато су они говорили: држимо уз Беч.

Али догодило се онако, како смо ми писали. Догодило се тако, јер се морало тако догодити. А ево зашто:

Маџари су народ без иког свог у Еуропи, они немају у Еуропи ниједног сродног народа, они сви станују у Аустро-Угарској монархији, њих нема изван ове државе. И то је видите онај велики разлог, због ког ће Беч увијек више вјеровати Маџарима и уздати се у њих.

Румуна има у Угарској на 4 милијуна, и ти милијуни граниче са слободном краљевином Румунском, која је земља румунска народна, добро оружана, са 7 милијуна становника. Је ли чудо, ако Румуни из ове државе воле слободну, сродну братску, краљевину Румуњску и жељно на њу гледају? А је ли чудо, ако се они из Беча боје, да ће Румуни једном зажељети, да се сједине с краљевином Румунском, па им зато не смију предати власт у руке, па воле и с Маџарима него с Румунима.

А видите и ми Срби, а и наша најближа браћа Хрвати и Словенци имамо изван ове државе на Балкану двије слободне братске земље: Србију и Црну Гору. Због тога ето не вјерују они из Беча ни нама, па се воле ослонити и на Маџаре, макар им морали што и попустити, него на нас.

Исто тако Руси из Угарске имају ван ове државе своју братску, велику Русију, а и Словаци (којих има на два и по милијуна у Угарској) воле Русији него Аустрији. Ко дакле остаје Аустрији, него Маџари, који немају изван ове државе никог свога?

Зато ће се Беч свађати с њима, па и љуто се почупати, али ће се опет помирити. Нама ни осталим немаџарским народима не хасни се улагивати Бечу, ни помагати. Колико су Срби и Хрвати и остали немаџарски народи 1848. године пролили крви да помогну Бечу против Маџара, па се 1867. године Беч помири с њима, а и предаде им нас, кад му више нисмо требали.

Тако би било и сад, да смо полетјели Бечу у помоћ. Маџари би се претрашили, па би се још прије помирили с Бечом, и онда лупали по нама.

Нама дакле остају само два пута: или бити мирни, не држати ни уз кога; или гледати да се погодимо с Маџарима, да ћемо заједно против Беча, али оно што извојујемо, да дијелимо.

Ако идемо првим путем нећемо ништа ни добити ни изгубити. Ако идемо другим путем нећемо ништа изгубити, али можемо добити, то јест ако је могућа погодба између нас и Маџара. А биће могуће онда, кад једном Маџари виде, да сами својом снагом не могу од Беча и Аустрије извојевати што желе, да су без помоћи нас и немаџарских народа преслаби. Изгледа, да се то вријеме приближује. И зато увијек треба да се овога држимо: Бечу смо непријатељи свагда, јер је он вјековни наш непријатељ. С Маџарима се погађајмо, ако можемо.

О маличном (багателном) суду

Пред кр. котарски као малични (багателни) суд спадају ове тужбе:

- 1) тужбе о новчаним свотама, које не прелазе 200 К, не рачунајући камате и остале узгредне пристојбе, ако иначе по законском одређењу не спада тужба пред мјесни суд;
- 2) тужбе о другим стварима, ако се мјесто њих тражи новац, али не преко 200 К, или ако тужилац вели у тужби, да ће ту своту примити као нагодбу, у колико тужба не би по закону спадала пред мјесни суд.

Пред малични суд не спадају тужбе мјеничне, реалне (о некретнинама), и погодбе из најма и закупа, осим ако се тужи само да се плати најамнина или закупнина, али не преко 200 круна. На темељу такве тужбе издаје се платежна заповијест. Али спадају пред овај малични суд препори из трговинско-правних послова, ако не иду преко 200 К. Међутијем, ако се странке споразумију на темељу уговора, може овај малични суд судити до 1000 К, ако би ствар, да је свота испод 200 К спадала преда њ. Такав уговор треба да је склопљен пред маличним суцем или да је на писмено стављен.

Како изгледа малична тужба?

Унутра на првој страни табака папира пише се, ако је рецимо неко узајмио 200 К и потписао задужницу, овако:

Славни кр. кот. суде!

На темељу задужнице од 1. децембра 1902. дугује ми противник у име зајма 200 К, које ми је имао повратити до 1. априла 1906. Како он све досад платио није, то га овим тужим и молим, да *Славни кр. котарски суд* изволи

WWW.UNILIB.RS
 У
 Н
 И
 В
 Е
 Р
 З
 И
 Т
 Е
 С
 К
 А
 Б
 И
 Б
 Л
 И
 О
 Т
 Е
 К
 А

након проведенe расправе по маличном поступку осудом изрећи, да ми је тужени дужан платити као зајам 160 К са 6% каматима од 1. децембра 1902. до платежа и парбени трошак за 8 дана под пријетњом оврхе.

Петар Петровић

Табак се по дужини савије на двоје и споља се напише (и то 4 прста од врха:)

Славном кр. котарском суду

у Глини.

(На средини): *Тужба* П. Петровића кбр. 5. из Малог Граца против Павла Павловића кбр. 20. из Грабовца ради платежа зајма од 160 К спп. (с припатцима).

Поступак пред судом маличним.

Странке се могу у маличном поступку саме главом заступати, а могу и по адвокатима. Али накнада трошка је иста, дошла странка главом или дошао адвокат мјесто ње.

Тужба.

Тужба се може предати писмено или усмено у записник. Једном тужбом против истог дужника може се и више тражбина потјерати, ако не прелазе 200 К. Након тужбе одреди се рочиште пред судом, на које се позову странке да понесу документе и да поведу по могућности свједоке. Парница је јавна и усмена. Кад судац преслуша странке, покушаће да их нагоди. Ако се нагоде, нагодба се ставља у записник.

Доказна средства.

Странка се може послужити овим доказима: 1.) исправама (документима), 2.) свједоцима, 3.) вјештацима, 4.) очевидом, 5.) преслушавањем странака као свједока. Присега није у маличном поступку дозвољена, ни тужитељу ни туженику, али се може склопити нагодба уз погодбу, да се једна или друга страна закуне (присегне), ако су споразумне у томе.

Судац изриче осуду по освједочењу своме, уважавајући све изнесено на расправи. Против осуде преостаје незадовољној странци жалба ништавна.

Ако странка промаши рочиште, а изостатак може оправдати, може предати суду молбу усмено или писмено у року од 8 дана. Ако се нађе нових доказа може се и након докончане осуде тражити поврата у пређашње стање, па ће доћи до нове расправе.

Биљеговине у маличном поступку.

За усмену тужбу до 40 К ништа
 За писмену тужбу до 40 К по таб. 0-40 п.

За писм. или усм. туж. до 100 К по таб. 0-40 п.
 ” ” ” ” ” преко 100 К по таб. К 1— п.
 Преписи и написи плаћају се до 100 К 20 потура, иначе 30 потура. За осуде плаћа се до 100 К — 2 К. од 100 до 400 К — 4 К., од 400 до 1000 К — 10 К.

Код нагоде плаћа се половицу оног што би се платило за осуду.

За ништовне жаобе плаћа се до 100 К — 2 К од првог табака, преко 100 — 4 К, а од сваког даљег табака плаћа се биљег са 40 потура до 100 К, са 1 К преко 100 К.

Народно здравље.

Урезивање қозица или богиња.

Ово је слика човека, који је за свога живота толико добра учинио, као ретко који на овој земљи. Он је први показао, да човек ако се калема (обележи) мајом од крављих богиња и те бобице прими, не може ухватити велике богиње или красте за пуних десет година. Он је први почео равно пре сто година народ пелцовати крављом мајом и тиме силне спасавати од страшне заразне бољке великих богиња. Он је био доктор у Енглеској, звао се **Ценер**, а умро је пре седамдесет година.

Послушај његов мудри савет па калами лети децу која су те године рођена и нису пелцована, исто тако калами и све оне који 10 година нису поново пелцовани. Ако тако урадиш онда велике богиње не можеш ухватити, или ако их ко и ухвати, што ретко бива, преболе их на ногама. Дете на пелцовање треба донети окупано у чистој кошуљици; после пелцовања треба дете чисто држати, купати се не мора док бобице и ватра са свим не пређу, него само изапирати ваља дете. После десетак дванаест дана можеш почети опет дете уредно купати. Ако се у месту појаве у којој кући велике богиње, одмах треба да се сви у месту пелцују поново, па ће зараза одмах престати. Знај да се више не узима маја с дечије руке, но се сви крављом мајом пелцују.

Слике из здравственог живота нашег народа.

Живи гробови.

О Петрову-дне прошле године умре једном мом парохијанину женско дете од четири године. Пођох тамо, да га опојем. Домаћин ми беше изашао на сусрет, и јецајући поче се јадати:

— „За Бога, господине, шта је ово с мојом кућом?... Сваке године по један нов гроб“... —

Слегох раменима и тешећи га уђох у кућу. Ту затекох још троје деце од 5—7 година — сва боса, кржљава, бледа, испијена. Освртох се по соби где је мртвац лежао, и — сем једног сандучића, једне клупице и 2—3 трonoжне столице — не опазих ништа више. Под од земље и влажан, а собни дувари неокречени, и од стеница тако ишарани као да их је неко крвљу нарочито брљао.

Кад се вратих с гробља, читах по реду „водицу“. При поласку препоручих домаћину, да очисти и окречи кућу и да начини, ма и најпростији креветац — бар само деци. Ако нема довољно хаљина, нека простре сена и сламе, па на томе да спавају. И то му рекох да чешће кућу проветрава, па ће му онда и деца бити куд и камо здравија и јаторнија.

— „Све смо то радили, па узалуд“ — одговара домаћин. — „Него ћу морати о Великој Госпођи с децом у манастир, да им се чита“.

— „Учини и то! Читај им и свештај, али не заборава ни на оно што ти рекох, па ће и молитва боље помоћи“.

* * *

О св. Аранђелу светио сам свечарима водицу по селу, па стигох и у кућу тог истог сељака. Али у њој не затекох ни једно одрасло чељаде — остала само ситна деца. Кад сам свршио с читањем, запитах их, где су им родитељи, а она ми сасвим безазлено одговорише:

— „Отишли у варош за ракију“.

Дакле за ракију!.. А соба као и пре неокречена; влага се са зидова цеди; трагова од стеница много више; деца још блеђа и испијенија, да их је жалост погледати... Отац и мати не виде у кући живе гробове, или баш немају срца за своју рођену децу, већ трче далеко у варош и спремају ракију и друге потребе, како ће о свецу пола села гостити и појити. За то имају и могу да спреме, а немају да направе деци ма и најбеднију постељицу; и да купе креча, па да онај собичак окрече, како их онај гад неће јести.

Оваких јадних и напуштених кућа, које ни постеље немају, него им чељад по земљи спава, нема, Богу хвала, много у мојој парохији, али ми душа не мирује, док и једну једину видим. Хајте, сељани, да заједнички порадимо, да те невоље нестане!

„Здравље“

1906. година.

АПРИЛ — ТРАВАЊ.

ДАНИ		Стари календар	ДАНИ	Нови
С	1	Марија Египћанка	14	Тибурције
Н	2	Васкрс. Христово ☾	15	Ускрс
П	3	Васкрс. понедељак	16	Ускршњи пон.
У	4	Васкрс. уторак	17	Рудолф
С	5	Муч. Теодул и Агатопад	18	Аполонија
Ч	6	Евтихије архиеп. констант.	19	Кресценција
П	7	Георгије еп. мелитински	20	Сулпиције
С	8	Иридијон апостол	21	Анзелм
Н	9	Муч. Евпсихије ☾	22	Леонидас
П	10	Муч. Терентије	23	Адалберт
У	11	Свешт. муч. Анטיפа	24	Ђурђев-дан
С	12	Исповедник Василије	25	Марко апост.
Ч	13	Свешт. муч. Артемон	26	Климент папа
П	14	Мартин папа	27	Перегрин
С	15	Ап. Аристарх, Пуд и Троф.	28	Виталис
Н	16	Ирина, Агапија и Хијонија	29	Петар, муч.
П	17	Симеон персијски	30	Катарина Сењ.
У	18	Јован уч. Григор. декапол. ☽	1	Мај Филип
С	19	Јован ветхопешчерник	2	Атанасије
Ч	20	Теодор трихин	3	Обретеније
П	21	Свешт. муч. Јануарије	4	Флоријан
С	22	Преп. Теодор сикеот	5	Пијус V.
Н	23	Ђурђев-дан	6	Јован дамаск.
П	24	Сава стратилат	7	Станислав
У	25	Апост. и Еванг. Марко ☽	8	Михаил
С	26	Васил. еп. амасијски (Препол.)	9	Гргур назиж.
Ч	27	Симеон брат Господњи	10	Антопин
П	28	Апостол Јасон и Сосипатр	11	Ганглоф
С	29	Василије острош. чудотвор	12	Панкратије
Н	30	Ап. Јаков брат Јована богосл.	13	Сервације

Мене месеца. Последња четврт 2. априла у 9 с. 59 м. по подне.

Млад месец 10. у 5 с. 29 м. по подне.

Прва четврт 18. у 8 с. 29 м. по подне.

Пун месец 25. у 3 с. 32 м. по подне.

О празницима и светитељима.

1. апр. Велика Субота је посвећена успомени на почивање тела Христовога у гробу. По свом дубоком значењу и особитој величанственој служби Вел. Суб. нема у години равних дана. 1.) Јутрење представља слику погребња И. Христа. После вел. Славословија се уз ударање свих звона обноси плаштаница око цркве. 2.) Са вечерњом је спојена литургија; будући да се по црквеном правилу вечерње тиче већ другог дана, чују се сада уз погребне песме и васкрсне; литургија је Василијева. После апостола, док се поје „Воскреси Боже суди земљи“, свештеници у олтару свлаче црне одежде а облаче светле, ђакон чита јеванђеље о васкрсењу Христову.

2. апр. Ускрс или Васкрсеније је „празник празник и торжество јест торжестав“ (празник над празницима и слава над славама). У цркви се зове овај празник и јеврејском речју „Пасха“, а тако су називали у Старом Завету празник, који је установљен у спомен избављења Јевреја из ропства мисирског. У Новом Завету се тога дана слави избављење човечјег рода од ропства греховног. Ускрс траје пуних седам дана; по црквеном правилу је цела Светла Седмица један празник; сваки дан је служба онака кака је први дан, с малим изменама. Царске двери

стоје целе седмице отворене, а то значи, да је Христос својим васкрсењем свима, који верују у њ, отворио врата небескога царства. — *Црвено јаје*, које се даје о Ускрсу, символ је васкрсења Христова. Јаје је символ живота: из њега се рађа живот, који је дотле био сакривен под његовом љуском. Тако је и Христос лежао као мртавац у гробу, па је васкрсао. Црвена боја нас сећа, да је наше спасење задобивено по цену крви Христове. Обичај, да се дају црвена јаја, долази од св. Марије Магдалине. (Види 22. јули).

23. апр. Св. Ђурађ је живео за време римскога цара Диоклецијана, који је страховито прогањао и мучио хришћане. Родитељи св. Ђурађа беху хришћани а он беше војник. Због своје храбрости брзо је напредовао у војсци и постао је војвода. Када је једном св. Ђурађ пред царем самим почео бранити хришћане, те је цар сазнао из тога, да је и он хришћанин, поче га обећањима одговарати, а кад од тога не би успеха, баци га у тамницу и удари га на страшне муке. Св. Ђурађ је све муке подносио, али се не хтеде одрећи Христа. Кад је због тога почео силан свет веровати у Христа, заповиједи Диоклецијан, те га погубе 23. априла 303. год.

29. Св. Василије Острошки. Као монах живео је богоугодно и подвижнички у манастиру Требињу, а касније постао је митрополит Херцеговачки. Последње дане провео је у манастиру Острогу у Црној Гори па је и ту умро 1671. године. На Духове се скупља око тела св. Василија толико народа из Црне Горе, Херцеговине, Боке и Далмације, Босне, Старе Србије и Арбаније, да на њивот светитељев падне око 15.000. круна прилога. Међу поклоницима се може видети и римокатолика, па чак и мухамедоваца. У Никшићу је лањске године довршен величанствен храм, посвећен св. Василију Острошком.

Шта се збива у нас и у свијету.

Христос васкрс! Такав се поздрав чује данас широм света. Тако се поздравља и српски народ вере православне.

Васкрсао је. Победила је истина неистину, правда неправду, праведник грешнике. За наук свој, за уверење своје гоњен је, страдао и разапет је на мученички крст као прости разбојник. И при свем томе је он победио.

И ти си мученик, народе српски. Куд год погледаш, непријатељ твој гони те и мучи. Али дужност је твоја, да се не даш, да не сагибаш главе, већ треба да се бориш за добро своје, за права своја. Ако сам не узрадиш, други неће за тебе. Ако тако не узрадиш, с каквом ћеш се надом моћи сећати и у будуће голготског мученика, који се борио али и победио.

Христос васкрс!

Промјена владе у Хрватској. Влада Пејачевића бана и народна странка за цијело вријеме

борбе мађарске удружене опозиције стајали су против ње, а уз Фејерварија и Беч. Сад је удружена опозиција мађарска дошла на владу,

Бана пак именује краљ на предлог угарског министра предсједника. Ако бан није на доброј ноzi с министром предсједником, онда бан ставља свој положај на располагање министру предсједнику.

Тако је сада и било.

Сазив сабор краљевине Хрватске и Славоније сазван је на 18. о. мј., но, како изгледа, неће саборисати, него ће одмах бити распуштен и биће нови избори. Срби ратари! Немојте ником давати ријечи, да ће те гласати за кога, док Вам то не кажу народна господа и док се не јави у „Српском Колу“ и „Новом Србобрану“ за кога ћете дати свој глас.

У Угарској, као што смо у уводном чланку опширно разложили, дошло је до привременог мира.

У брзо ће се обавити избори за нови сабор. Овај ће сабор одобрити прорачун државни и узимање новака. Дакле нећемо дуго чекати, па ће се на све стране обављати асентација (ревизија), које већ двије године није било, а порез државни моћи ће се оврхом (егзекуцијом) угонити, што до сад није било слободно. Ми смо увијек савјетовали наше читаоце, да добре воље плаћају порез државни, јер ће га касније свеједно морати плаћати, а биће теже, ако га се нагомила много заостатака.

Нова влада у Угарској. У Угарској је побиједила народна воља, јер су дошли сада на владу људи, уз које стоји скоро сав мађарски народ. На влади су сада први људи у Угарској, они сви веле, да ће сада тек, када су на влади, радити и борити се за народна права и самосталност свога народа и Угарске. Министарство у Угарској овако је састављено: др. Александар Векерле, министар је председник и за финансије; гроф Јулије Андраши за унутрашња дјела, за трговину Франьо Кошут, за наставу и црквена дјела гроф Алберт Апоњи, министар правде је Геза Полоњи, министар привреде Игњат Дарањи, министар краљеве особе гроф Адалар Зичи. Министар за Хрватску и Славонију још није постављен. То ће се ријешити за дан два.

Догађаји у Србији. Чини се, да ће у Србији опет доћи нова влада. Аустрија хоће да присили Србију по што по то, да наручи топове за српску војску у аустријској фабрици Шкодиној. Влада је пристала да бар један дио топова наручи код Шкоде, да тако скине биједу с врата, али странка, која стоји уз данашњу владу, не ће то да одобри. И тако би влада самосталних радикала, која данас управља Србијом, а коју води генерал Грујић, морала отићи, а на њезино би мјесто дошла влада старих радикала.

Немађарски народи у Угарској и нови избори. Српска народна радикална странка у Угарској сазвала је за трећи дан Ускрса збор у Нови Сад. На том збору биће говора о избору посланика за државни сабор и о постављању кандидата. — Словаци се такођер крећу. Вођа словачке народне странке Павле Мудроњ издао је проглас, у ком тражи права за словачки језик и слободу за Словаке.

Различне вијести.

Српски сватови. Наш пријатељ и вриједни српски трговац из Двора г. Перо Бекић, а и особити пријатељ овог народног листа, вјенчаће се са госпођицом Даницом Томашевићевом из Гомирја дана 9. (22.) априла у манастиру Гомирју. Било срећно!

Треба ли послје јела спавати? Једни кажу треба, други да не треба. У најновије вријеме један њемачки лекар је то пробао код 2 човјека здрава желуца и то је један спавао послје јела, а други се мало само одморио. Онда им је извадио из желуца храну, па је гледао, какве су настале промјене. Тај лекар је онда на темељу тога утврдио, да је боље да се човјек само пружи послје јела и неко вријеме одмори и да не треба спавати. Особито не треба да спавају људи које обично мори љутина.

СВАКА СРПСКА КУЋА

ТРЕБА ДА ИМА КАРТУ

≡ ПРАВОСЛАВНИ СРБИ ≡ У ХРВАТСКОЈ И СЛАВОНИЈИ

ПО ПОЛИТИЧКИМ ОПТИНАМА И ИЗБОРНИМ СРЕЗОВИМА ЗА ЗЕМАЉСКИ САБОР.

— КАРТУ ЈЕ САСТАВИО Г. ДР. ВАСА РУВАРАЦ, А ИЗДАЛО „СРПСКО КОЛО“ У ЗАГРЕБУ. ИМА ДВИЈЕ ВРСТЕ КАРТА: НА ДЕБЉЕМ ПАПИРУ К 2, А НА ТАЊЕМ ПО К 1. РАТАРИ ДОБИВАЈУ У ПОЛА ЦИЈЕНЕ. —

КО ХОЋЕ ДА ИМА ОВУ КАРТУ НЕКА ПОШЉЕ УПРАВИ „СРП. КОЛА“ ЗА ПРВУ К 1 И 10 ПОТ. ЗА ПОШТАРИНУ ИЛИ ЗА ДРУГУ 50 ПОТ. И 10 ПОТ. ПОШТАРИНЕ.

НОВИ СРБОБРАН

ПРИМА ОГЛАСЕ
ПО НАЈУМЈЕРЕ-
НИЈОЈ ЦИЈЕНИ -

СРПСКА ВЕЗИЉА

ИЛУСТРОВАНИ ЛИСТ

ЗА РУЧНИ РАД, ДОМАЋУ
ПОТРЕБУ, ПОУКУ И ЗА-
БАВУ, СА ЦРТЕЖИМА И
— СЛИКАМА. —

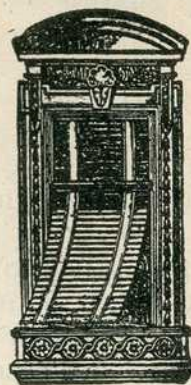
Стаје годишње

= 5 КРУНА =

Шаље се сваком на увид,
ко га жели.

— Адреса : — 2011 3—3

SRPSKA VEZILJA, WERSCHETZ

Фабрика
жалузија,
ролета,
дрвених
и жељезних
завојних
напака

Г. СКРБИЋ

Илица 40. — ЗАГРЕБ — Илица 40.

препоручује своје

признато солидне, тачне и јефтине
фабрикате

Цјеновници бадава и франко.

604. 5—